

E. U. de Profesorado de E.X.B. 'María Sedes Sapientiae'

Grao en Educación Infantil

Materias

Curso 4

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
V51G110V01981	Prácticas externas: Practicum	An	48
V51G110V01991	Traballo de Fin de Grao	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Prácticas externas: Practicum				
Materia	Prácticas externas: Practicum			
Código	V51G110V01981			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	48	OB	4	An
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Muñoz Prieto, María del Mar			
Profesorado	Muñoz Prieto, María del Mar			
Correo-e	mmunoz@ceu.es			
Web	http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	A Reforma dos plans de estudo universitarios recolle a necesidade e obrigatoriedade, de que os alumnos de titulacións superiores realicen prácticas relacionadas coa súa futura profesión. Esta formación denomínase *Prácticum. As Prácticas de Ensino, dentro dos Centros de Formación do Profesorado, constitúen un compoñente esencial do *curriculum, xa que serven para garantir unha efectiva actualización entre a preparación teórica que ofrecen os centros de formación do profesorado e a realidade práctica dos centros escolares.			

Competencias	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.

C5	Saber promover a adquisición de hábitos en torno á autonomía, a liberdade, a curiosidade, a observación, a experimentación, a imitación, a aceptación de normas e de límites, o xogo simbólico e heurístico
C9	Adquirir recursos para favorecer a integración educativa de estudantes con dificultades.
C11	Coñecer e saber exercer as funcións de titor e orientador en relación coa educación familiar.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C15	Coñecer os principios básicos dun desenvolvemento e comportamento saudables.
C21	Saber traballar en equipo con outros profesionais de dentro e fóra do centro na atención a cada estudante, así como na planificación das secuencias de aprendizaxe e na organización das situacións de traballo no aula e no espazo de xogo, identificando as peculiaridades do período 0-3 e do período 3-6.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C38	Coñecer os momentos máis sobresalientes da historia das ciencias e as técnicas e a súa transcendencia.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Asumir que a competencia profesional do mestre ha de ir perfeccionando e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.	A1	B1	C5	D8
	A2	B3	C9	D10
	A3	B4	C11	D14
	A4	B6	C14	D15
	A5	B7	C15	D16
		B8	C21	D17
		B9	C26	D19
		B10	C36	D22
		B12	C38	
			C64	

Deseñar, planificar e avaliar procesos de ensino-aprendizaxe, tanto de maneira individual como *grupal.

A1	B1	C5	D1
A2	B2	C9	D2
A3	B3	C11	D3
A4	B4	C14	D4
A5	B5	C15	D5
	B6	C21	D6
	B7	C26	D7
	B8	C36	D8
	B9	C38	D9
	B10	C61	D10
	B11	C62	D11
	B12	C63	D12
		C64	D13
		C65	D14
		C66	D15
		C67	D16
			D17
			D18
			D19
			D20
			D21
			D22

Contidos

Tema

1. Observación e análise da realidade escolar e do contexto físico, socioeconómico, cultural e lingüístico	O contexto da aula
2. Interacción e comunicación no ámbito educativo	Principais formas de interacción. Habilidades de comunicación
3. A planificación educativa na escola. Estratexias para o control e a xestión da aula	Posibles dificultades na interacción entre docentes e discentes
4. A intervención docente do estudante en prácticas. Deseño e desenvolvemento de estratexias e recursos educativos para o ensino en áreas instrumentais e de contidos específicos	Múltiples formas de interacción
5. Deseño, realización e avaliación de intervencións educativas en relación co itinerario de especialización do estudante en prácticas	Itinerarios de especialización
6. Análise e valoración crítica do proceso de ensino-aprendizaxe na aula desde os marcos teóricos e metodolóxicos ofrecidos polas outras materias	Valoracións críticas, puntos de vista da práctica académica

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballo tutelado	6	60	66
Titoría en grupo	20	14	34
Actividades introdutorias	6	0	6
Prácticum	510	180	690
Informe de prácticas	6	397	403
Outras	0	1	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Traballo tutelado	O alumno/a reunirse cada quince días co grupo-clase coa finalidade de compartir as súas experiencias no centro educativo. Abordaranse diferentes temas relacionados coa realización das prácticas. O alumno tamén terá que compartir cos compañeiros da aula, impresións de libros recomendados, relacionados con aspectos esenciais da realización das prácticas. Para completar a formación do Prácticum, o alumno/a deberá expor na aula, determinados temas relacionados coa súa práctica nos centros educativos. Devanditos temas asignaranse durante o período de prácticas. As reunións serán supervisadas polo Coordinador/a da materia do Prácticum, así como tamén por outros profesores/as-titores/as da Escola de Maxisterio.
Titoría en grupo	Todos os traballos que debe realizar o alumno deben ser supervisados polos titores da Escola de Maxisterio e polo titor/a responsable do alumno o o Centro Educativo, coa finalidade de que o alumno poida sacar o máximo partido do período de prácticas.
Actividades introductorias	A través das actividades introductorias, o estudante poderá coñecer qué debe facer durante o seu período de prácticas, a duración das mesmas, así como os traballos a entregar.
Prácticum	O alumno desenvolverá o seu período de prácticas asesorado e titorizado polo persoal asignado para iso no centro educativo no que realice as prácticas. Tamén contará co seguimento do titor designado para esa tarefa na Escola de Maxisterio.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado terá unha tutorización académica que facilitará o desenvolvemento óptimo do Prácticum. Tamén contará coa tutorización nos centros de prácticas.
Prácticum	O alumnado terá unha tutorización académica que facilitará o desenvolvemento óptimo do Prácticum. Tamén contará coa tutorización nos centros de prácticas.
Titoría en grupo	O alumno/a en prácticas deberá asistir de maneira obrigatoria, ás reunións quincenais que se celebrarán na Escola de Maxisterio. Os días asignados para as ditas reunións atópanse no calendario académico do prácticum.
Probas	Descrición
Informe de prácticas	O alumnado será avaliado tanto polo titor do centro educativo como polo titor que se lle asigne da Escola de Maxisterio.
Outras	A atención personalizada realizarase a través da orientación aos alumnos mediante tutorías (ben e nivel grupal e/ou individual). Tutorías: Xoves (tarde). Concretar a hora co profesor.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Prácticum	O alumno será avaliado pola realización das prácticas académicas no centro educativo. É unha calificación do titor do estudante no colexio onde fixo as prácticas. Para aprobar a materia, ten que ser positiva.	50	A1	B1	C61	D1
			A2	B2		D2
			A3	B7		D3
			A4	B8		D4
			A5	B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22

Informe de prácticas	O alumno/a obterá unha cualificación polo profesor/a-titor/a de a Escola de Maxisterio.	50	A1	B1	C5	D14
	A memoria de prácticas é obrigatoria realizala para superar a materia. Na cualificación final do alumno/a tamén se terán en conta a realización de tres actividades, realizadas co titor/a do centro educativo. Inclúiranse en un anexo da memoria de prácticas. As actividades ten que apoiarse no currículo da Etapa de Educación Infantil, e sempre titorizadas polo maestro/a titor do estudante.		A2	B2	C9	D15
	A memoria de prácticas, xunto coa realización de actividades será o 40% da cualificación de o titor/a da Escola de Maxisterio. A devandita cualificación engadirase un 10% da asistencia ás reunións quincenais. A súa asistencia é obrigatoria. Máis de dúas faltas de asistencia, (aínda que sexan xustificadas), repercutirá na cualificación final do prácticum. Para aprobar a materia, o resultado da avaliación do informe ten que ser positiva. Se non é, o estudante terá que repetir o informe de prácticas.		A3	B3	C11	D16
			A4	B4	C14	D17
			A5	B5	C15	D18
				B6	C21	D19
				B7	C26	D20
				B8	C36	D21
				B9	C38	D22
				B10	C61	
				B11	C62	
				B12	C63	
					C64	
					C65	

Outros comentarios sobre a Avaliación

A titora ou titor académico da Universidade de Vigo avaliará as prácticas desenvolvidas polos estudantes, tendo en conta os criterios e as fontes sinalados. Para superar a materia do prácticum o alumno deberá alcanzar o aprobado en cada un dos criterios da avaliación establecidos nos informes, tanto do titor do centro escolar como do titor académico. O titor do centro escolar, como se indica no artigo 13 do Real Decreto 1707/2011, de 18 de Novembro, polo que se regulan as prácticas académicas externas dos estudantes realizarán e remitirán ao titor académico da Universidade a avaliación final. Para facilitar o proceso de avaliación antes do inicio das prácticas, o Coordinador do Prácticum remitiralle ao centro escolar a folla de avaliación na que se reflicten as diferentes competencias. Particularmente, no relacionado coa memoria de prácticas, é conveniente sinalar: A memoria de prácticas desenvolverase conforme ao establecido no artigo 14 do Real Decreto 1707/2011, do 18 de Novembro. A través da guía docente, así como con outro tipo de orientacións, estableceranse as recomendacións pertinentes para unha correcta elaboración da memoria. Para facilitar o proceso de avaliación, cada titor ou titora contará coa correspondente folla de avaliación. O informe de avaliación realizado polo titor do centro educativo será un 50% da cualificación final do alumno. Coa devandito porcentaxe farase a media co resto das cualificacións obtidas polo alumno: memoria das prácticas e actividades propostas polo alumno e llevadas a cabo coa axuda do titor do colexio (40%), e asistencia e participación nas reunións quincenais (10%).

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Bibliografía Complementaria

Alonso, J., **Orientación educativa.**, Síntesis, 1995

Álvarez, L., **La diversidad en la práctica educativa: modelos de orientación y tutoría.**, EOS, 2000

Benavent, J., **La orientación psicopedagógica en España.**, Promolibro, 2000

Bolívar, A., **Competencias básicas y currículo.**, Síntesis, 2010

Gil, R., **Manual para tutorías y departamentos de orientación: educar la autoestima, aprender a convivir,** CissPaxis, 2001

Otero-López, J. M., **Psicología de la personalidad.**, Ariel, 1998

VV. AA., **Cómo innovar en el Prácticum de Magisterio: Aplicación del portafolios a la enseñanza universitaria.**, Septem Ediciones, 2002

Zabalza, M. A., **La teoría de las prácticas. Formación práctica de los profesores,** Diputación de Pontevedra, 1989

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Educación: Deseño e desenvolvemento do currículo da educación infantil/V51G110V01102

Educación: Organización do centro escolar/V51G110V01203

Educación: Teoría e institucións contemporáneas da educación/V51G110V01204

Psicoloxía: Psicoloxía do desenvolvemento de 0-6 anos/V51G110V01104

DATOS IDENTIFICATIVOS**Traballo de Fin de Grao**

Materia	Traballo de Fin de Grao			
Código	V51G110V01991			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	4	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Profesorado	Fragueiro Barreiro, María Sandra			
Correo-e	sandra.fragueirobarreiro@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/estudios/trabajo-fin-grado-magisterio-vigo.php			
Descrición xeral	O Traballo Fin de Grao (TFG) é unha materia de carácter obrigatorio. Permitirá ao alumnado mostrar de forma integrada a adquisición das competencias e os contidos formativos asociados ao título de Grao en Educación Infantil. Para poder cursar esta materia será requisito imprescindible ter matriculadas todas as materias requiridas para finalizar o plan de estudos.			

Competencias

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer os obxectivos, contidos curriculares e criterios de avaliación da Educación Infantil.
B2	Promover e facilitar as aprendizaxes na primeira infancia, desde unha perspectiva globalizadora e integradora das diferentes dimensións cognitiva, emocional, psicomotora e volitiva.
B3	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade que atendan ás singulares necesidades educativas dos estudantes, á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos.
B4	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
B5	Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
B6	Coñecer a evolución da linguaxe na primeira infancia, saber identificar posibles disfuncións e velar pola súa correcta evolución. Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e multilingües. Expresarse oralmente e por escrito e dominar o uso de diferentes técnicas de expresión.
B7	Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
B8	Coñecer fundamentos de dietética e hixiene infantís. Coñecer fundamentos de atención prematura e as bases e desenvolvementos que permiten comprender os procesos psicolóxicos, de aprendizaxe e de construción da personalidade na primeira infancia.
B9	Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
B10	Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
B11	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
B12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
C61	Controlar e facer o seguimento do proceso educativo e, en particular, de ensino e aprendizaxe mediante o dominio de técnicas e estratexias necesarias.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.

C63	Participar na actividade docente e aprender a saber facer, actuando e reflexionando desde a práctica.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C65	Regular os procesos de interacción e comunicación en grupos de estudantes de 0-3 anos e de 3-6 anos.
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D4	Coñecemento de lingua estranxeira
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D10	Traballo nun contexto internacional
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade
D22	Sensibilidade por temas ambientais

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
É capaz de interrelacionar as prácticas de aula para innovar e mellorar a labor docente.	A1	B8	C61	D2
	A2		C65	D7
	A3		C66	D8
	A4			D17
	A5			D18
				D21
				D22
É capaz de estudar ou avaliar situacións educativas e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.	A1	B1	C63	D6
	A2	B2	C64	D11
	A3	B4	C66	D13
	A4	B5		D14
	A5	B8		D15
				D16
É capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención educativa o o ciclo de infantil e planear de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.	A1	B2	C63	D1
	A2	B4	C64	D2
	A3	B6	C65	D9
	A4	B7	C66	D10
	A5			D13
É capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións pre-profesionais e analizando a eficacia do propio programa de traballo.	A1	B10	C62	D2
	A2	B12	C63	D8
	A3			D21
	A4			
	A5			
É capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do mestre participando no desenvolvemento e análise das propostas educativas que se implementan.	A1	B7	C66	D5
	A2	B9		D12
	A3	B12		D19
	A4			D20
	A5			
É capaz de sintetizar información e soste argumentos sólidos.	A1	B2		D3
	A2	B3		D4
	A3	B11		
	A4			
	A5			

É capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e adecuada á audiencia para a que fosen preparadas.	A1 A2 A3 A4 A5	B8	D3 D5 D6
É capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada á intervención educativa e traballos académicos e profesionais utilizando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.	A1 A2 A3 A4 A5	B11 C65	D3 D16 D17 D18

Contidos

Tema

Contidos relacionados coas materias do título.	Contidos das materias do Grao de Educación Infantil.
Planificación, desenvolvemento e/ou avaliación de investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.	Investigacións, recursos didácticos ou proxectos de intervención.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	2	4
Traballo tutelado	10	115	125
Presentación	1	20	21

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Actividades introdutorias	Actividades dirixidas á presentación do TFG, proporcionando orientacións sobre a organización, planificación, deseño e realización do traballo.
Traballo tutelado	Ao alumnado asignaráselle un titor/a para a realización do TFG. A titorización consistirá en supervisar e orientar ao estudante na temática, metodoloxía, elaboración e presentación e calquera outro aspecto académico, así como falicitar a súa xestión, dinamizar e facilitar todo o proceso ata a súa presentación e defensa.
Presentación	Exposición e defensa por parte do alumnado do TFG realizado ante un tribunal.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Traballo tutelado	O alumnado realizará o TFG baixo a tutela do seu titor/a asignado.
Presentación	O alumnado realizará a defensa oral do TFG.

Avaliación

Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballo tutelado polo/a estudante.	Informe do titor/a académico/a sobre o traballo realizado polo/a estudante.	30	A1	B1	C61	D1
			A2	B2	C62	D2
			A3	B3	C63	D3
			A4	B4	C64	D4
			A5	B5	C65	D5
				B6	C66	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22
Presentación	Avaliación da presentación escrita e defensa oral ante un tribunal.	70	A1	B1	C61	D1
			A2	B2	C62	D2
			A3	B3	C63	D3
			A4	B4	C64	D4
			A5	B5	C65	D5
				B6	C66	D6
				B7		D7
				B8		D8
				B9		D9
				B10		D10
				B11		D11
				B12		D12
						D13
						D14
						D15
						D16
						D17
						D18
						D19
						D20
						D21
						D22

Outros comentarios sobre a Avaliación

A cualificación será a suma ponderada da cualificación do Tribunal (70%) máis a valoración do titor ou da titora (30%).

A valoración do Tribunal será a media aritmética das notas atribuídas por cada un dos seus membros.

O TFG debe ser un traballo persoal no que se constrúa un discurso propio. Cando se utilicen ideas ou palabras doutra autoría acreditarase explicitamente a súa orixe.

Aqueles/as estudantes que non superen o TFG na avaliación do segundo cuatrimestre poderán presentarse á segunda convocatoria no mes de xullo.

As datas de entrega da memoria e da defensa do TFG serán publicadas con antelación suficiente na web da Escola Universitaria CEU de Maxisterio: <http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/estudios/trabajo-fin-grado-magisterio-vigo.php>

No caso de obter a cualificación de suspenso, ben sexa na primeira ou segunda convocatoria, o tribunal fará chegar un informe coas recomendacións oportunas ao/á estudante e ao/á titor/a para a mellora do traballo e a súa posterior avaliación.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Ferrer, V.; Carmona, M.; Soria, V, **El Trabajo de Fin de Grado. Guía para estudiantes, docentes y agentes colaboradores**, McGraw Hill, 2012

Walker, M., **Cómo escribir trabajos de investigación**, Gedisa, 2000

Bell, J., **Cómo hacer tu primer trabajo de investigación: guía de investigadores en educación y ciencias sociales**, Gedisa, 2005

Bibliografía Complementaria

Recomendacións

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Prácticas externas: Practicum/V51G110V01981

Outros comentarios

Como materia encargada de aplicar e desenvolver as competencias, coñecementos, habilidades, destrezas e actitudes adquiridas ao longo da titulación, o Traballo Fin de Grao garda unha estreita relación con todas as materias correspondentes ao plan de estudos.

Ter en conta a normativa propia de TFG da Universidade de Vigo e da Escola Universitaria CEU de Maxisterio de Vigo.
